

DOSSIER | En peu de guerra per les renovables

EL PUNT AVUI

DILLUNS, 28 DE SETEMBRE DEL 2026

S’organitza el moviment de rebui

- Constituïda, per impuls de 312 ajuntaments, una associació de municipis que exigeix refer el pla per al desplegament de les renovables
- Grups ecologistes, entitats de defensa de la terra i pagesos completen el front cívic contra un projecte que, lamenten, s’ha fet de dalt cap a baix

Òscar Palau i Just

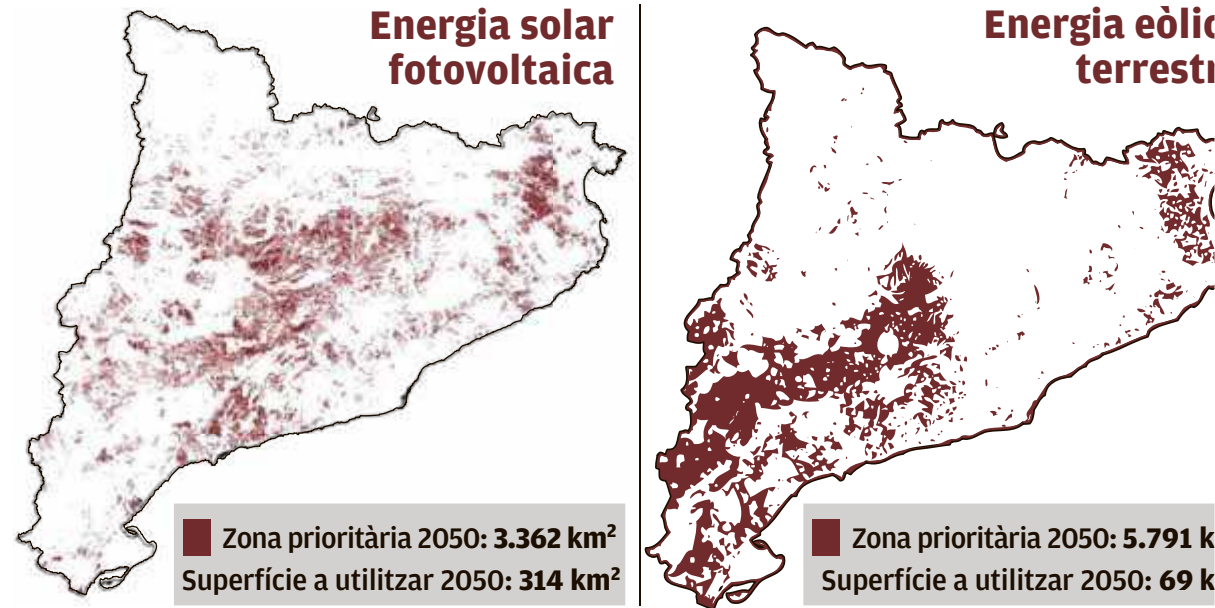
Barcelona

El nom oficial és llarg (pla territorial sectorial per a la generació elèctrica eòlica i fotovoltaica, les seves línies d’evacuació i els seus elements d’emmagatzematge, més conegut com a Plater), però no tant com la guerra que prometen entaular-hi molts dels territoris i sectors afectats. El 22 de setembre es constituïa a Vilademuls (Pla de l’Estany) l’Associació de Municipis per a la Reforma del Plater (AMRP), que vol combatre des del món local el pla que ha dissenyat la Generalitat per mirar d’ordenar el necessari desplegament de les energies renovables fins al 2050, el qual exigeixen que es refaci des de zero partint de les propostes del territori, i no al revés com s’ha fet ara. Són catorze ajuntaments fundacionals, però tenen el suport inicial de 312 municipis de tots els colors polítics –un terç dels que hi ha a Catalunya, de 38 comarques, i que sumen uns 600.000 habitants–, que en les properes setmanes progressivament s’hi aniran adherint a mesura que ho aprovin els seus plens. “Estem fent el traspàs del moviment a l’associació”, diu el seu president, i alcalde de Viladasens (Alt Empordà), Xavier Sánchez, que explica que la nova entitat pretén donar a tothom més recursos econòmics i cobertura jurídica per defensar-se. El front municipal, a més, va de bracet amb un altre de cívic format per grups ecologistes, col·lectius de pagesos i entitats de defensa del territori –segons es va visibilitzar ja el 10 d’agost en la presentació conjunta que van organitzar a l’Ateneu Barcelonès–, que tot just avui ha convocat un nou acte a Alcarràs, on fa un mes alguns activistes ja van protestar en la visita oficial que el president, Salvador Illa, va fer al que és el parc fotovoltaic més gran de Catalunya. El rebuig al Plater, doncs, creix. I s’organitza.

El moviment –que ja es coïa des de finals del 2025, quan el govern va endegar reunions informatives sobre el pla a totes les comarques i van començar a sorgir múltiples iniciatives com a resposta– neix abrandat per

les 12.143 al·legacions, una xifra rècord, recollides en el període d’exposició pública de la proposta, publicada a finals d’abril. Un període que extraordinàriament ja es va allargar tres mesos per les dificultats expressades per molts municipis –la majoria, petits i amb manca de recursos humans i tècnics especialitzats– per poder analitzar i valorar el document. De fet, veient venir l’allau de queixes, i abans fins i tot que clogués el termini a finals de juliol, la consellera de Territori, Sílvia Paneque, ja es va reunir amb les grans entitats municipalistes, ACM i FMC, per mirar d’afrontar l’oposició, si no irritació, que havia creat la proposta. D’aquella cita, en va sortir el compromís que, un cop analitzades totes les al·legacions –un procés que pot dur uns quants mesos–, i fruit de la seva “voluntat de diàleg i de consens”, l’executiu iniciarà un segon període extraordinari d’informació pública, en principi d’un mes i mig més, fet que a la pràctica allargarà l’aprovació definitiva del pla, amb tota seguretat, des de finals d’aquest any com es preveia fins a l’estiu del 2027 com a mínim. És a dir, que es xuta la pilota més enllà de les eleccions municipals. Això sí, aquí l’AMRP encara alerta del que veu com una altra amenaça, i és que la Generalitat està tramitant alhora un avantprojecte de simplificació de tràmits en l’àmbit urbanístic i ambiental, que redueix enormement els terminis d’aprovació de plans com aquest... a costa d’eliminar garanties. “Això vol dir que els ajuntaments no hi tindrem pràcticament res a dir; ens afecta més que el mateix Plater”, tem Sánchez. La Xarxa Catalana per a una Transició Energètica Justa (XCTEJ) ja ha fet una crida, en aquest sentit, a presentar-hi al·legacions abans que el dia 30 acabi el termini.

Un reguitzell de raons
Els arguments dels detractors, que demanen que el Plater actual es retiri i es dicti una moratòria de projectes de centrals mentre se n’elabora un altre, són múltiples. D’entrada, lamenten que parteix d’un document del 2018, la Prospectiva Energètica de Catalunya (Pro-

encat), que fixa unes necessitats d’energia “exagerades” fins al 2050, com asseguren que ja es comprova amb l’incompliment, per elevades, de les primeres previsions que feia per al 2025. “Les necessitats estan clarament sobredimensionades”, adduïa a l’agost Montserrat Coberó, de la XCTEJ, que ha redactat i vehiculat la majoria dels textos base per a les al·legacions. L’entitat també es queixa que el Plater, que preveu ocupar unes 38.300 hectàrees (l’1,2% del país) per desplegar l’energia solar i eòlica, suposarà la “destrucció d’una enorme quantitat de superfície, espais naturals i de conreu”. “Creiem que tenim prou espais antropitzats per produir energia per a tota la població catalana”, destacava, per la qual cosa s’ha proposat fer un pla alternatiu d’acord amb cada municipi, que coneix bé quins espais té alterats i pot indicar on pot anar tot sense impacte negatiu al territori, fet que “reduiria enormement” la cicatriu. “Ens diuen que poden sacrifi-

car sense més 30.000 hectàrees d’activitat agrària per zones industrials com les centrals fotovoltaïques”, denunciava el mateix dia Josep Marrugat, d’Unió de Pagesos. “La pagesia, produir aliments i mantenir viu el territori també és molt important”, remarcava Xavier Vilalta, alcalde de Pinós (Solsonès), que lamentava que el Plater no té en compte aquesta realitat. Marrugat hi afegia aquí una altra raó de pes, i és que el 60% dels pagesos creen terres arrendades, i molts propietaris ja ni viuen a la zona: “Se’ls ofereix deu vegades més per l’arrendament, i això genera indefensió.” “Estan atacant la nostra manera de viure i el nostre país”, cloïa Àlex Terés, alcalde de Vilademuls i president del Consell Comarcal del Pla de l’Estany, que expressava un altre gran recel pels terrenys, i és que és clar que el preu del metre quadrat d’una zona declarada apta no és el mateix en el món rural que en una àrea urbana, on es pot multiplicar per molt. “Lavors tu on muntaries

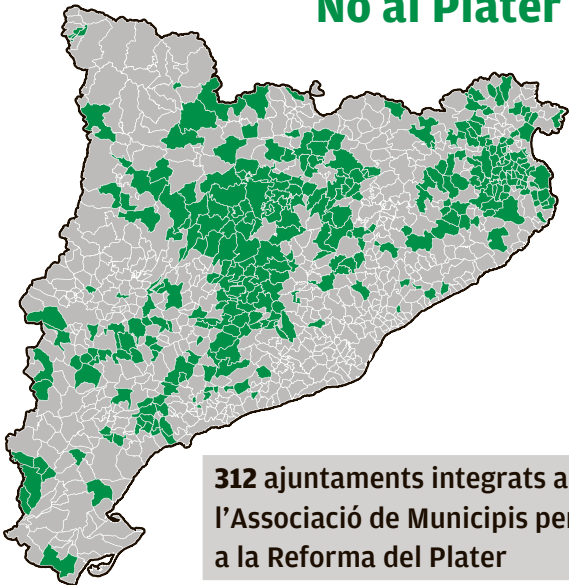
els camps solars? Queda bastant clar, no?”, constata. Terés denuncia també que en l’anterior legislatura es va anunciar la creació de grups motors per a la transició energètica a tots els consells, amb la dotació de tècnics que havien de fer propostes per al Plater des del territori. “En molts no es va dur a terme i, en aquells on sí, com el Priorat, es va preparar una proposta consensuada entre els municipis, però se’ls ha desestimat”, lamentava. “No és admissible, va canviar el govern i allò no ha servit per a res; s’han limitat a donar a cadascú la carpeta amb el seu Plater”, s’indigna Marrugat, que etziba: “El Plater és un bunyol fet amb secretisme i girant l’esquena a tothom.” “La participació no pot començar quan el projecte ja està definit; ha de ser molt abans. Les al·legacions no han de ser la part final del procés”, insistia també Consol Riera, de la plataforma Mobilitzem la Llera del Gironès. Els opositors denuncien també que aquest Plater incompleix

No al Plater

No al Plater

312 ajuntaments integrats a l'Associació de Municipis per a la Reforma del Plater

Un total de catorze representants municipals, de manera presencial o telemàtica, es van reunir dimarts passat, 22 de setembre, a l'Ajuntament de Vilademuls (Pla de l'Estanty) per constituir la nova Associació de Municipis per a la Reforma del Plater, que té d'entrada el suport de 312 ajuntaments ■ AMRP

tot de normatives catalanes, estatals i europees, començant per la llei de canvi climàtic del 2017, que insta a ordenar el desplegament, ja que, al contrari del que diu, segons Coberó, “no prioritza la instal·lació en zones antropitzades ni prop dels llocs de consum, i impulsa només tímidament l'element que hauria de ser central, que és l'autoconsum”. “Per què han de venir empreses de fora quan ho podem fer nosaltres?”, resumia Josep Vilurbina, del grup ecologista Gepec. Els opositors, així, lamenten que s'està perpetuant el model de negoci de macroenergètiques que actuen alienes als interessos del territori. En el mateix sentit, constaten les “grans dificultats” de distribuir l'energia renovable, i addueixen que un 85% dels nodes de transport estan saturats. “És el primer que hauria de preveure el Plater”, diu Coberó, que insta alhora a dedicar més esforç per emmagatzemar la fotovoltaica generada en les hores centrals del dia. Tot un cabàs de raons. ■

Debat a Prada

Jaume Margarit, cap de la divisió de planificació energètica de l'Icaen, a l'UCE ■ J.M. MONTANER

El govern, decidit pel pla

Illa avisa que té la “determinació” d'aprovar el Plater i Territori s'obre a matisar-lo mentre rebut els opositors

El president, Salvador Illa, va apel·lar a final d'agost al “diàleg i el consens” sobre el Plater, si bé va deixar clara la seva “determinació” per tirar-lo endavant. “El govern prendrà les decisions que hagi de prendre, no es permet aturar-se”, va advertir en una visita al parc solar més gran de Catalunya, a Alcaràs. Des del principi, el departament ha intentat fer pedagogia sobre el pla, i s'ha mostrat obert a introduir-hi retocs per mitigar les crítiques del món local, com ara l'oferiment de la consellera de Territori, Sílvia Paneque, de donar l'opció als municipis d'excloure “per motius d'interès local” zones definides com a aptes per a les renovables.

Una setmana abans de les paraules d'Illa, el cap de la divisió de planificació energètica de l'Institut Català de l'Energia (Icaen), Jaume Margarit, va participar en un tens debat a la Universitat Catalana d'Estiu en què va explicar com s'havia elaborat el pla, per intentar després donar resposta a la multitud de recels dels opositors. Margarit recordava d'entrada que el Proencat elaborat el 2018 ja treballa amb la idea de reduir un 30% el 2050 el total d'energia consumida, gràcies a guanyar eficiència i abandonar energies fòssils per adoptar una “estratègia d'electrificació”, que farà que l'electricitat

passi del 25% que suposa avui al 75%, dins d'un model basat al 100% en les renovables per reduir alhora la dependència de tercers.

Els objectius que es fixa el Plater són assenyalar els millors emplaçaments, definint “zones d'acceleració” per començar per on hi hagi més consens; fixar objectius municipals i comarcals per distribuir-los equitativament en el territori, i establir “passadissos amples” per a les línies d'evacuació. Per fer-ho possible, el departament va treballar un mapa a què va anar aplicant fins a 141 capes, cadascuna de les quals anava eliminant de l'equació ter-

L'Icaen defensa els criteris seguits en l'elaboració del document, i en destaca les bondats

renys “incompatibles” per motius de definició urbanística, planificació territorial, protecció ambiental, paisatgística, cultural o agrícola, o per no adequació a l'eòlica o fotovoltaica.

A partir d'aquí, el govern va definir tres grans àmbits de desplegament. Prioritàriament, les cobertes dels edificis, sense cap efecte de consum de territori, que seran les zones d'acceleració, si bé amb això “no és suficient per subministrar a llarg termini tot Catalunya”,

advertia Margalef, ja que cobreixen tot just un terç de les necessitats. “Algú diu que amb les teulades n'hi ha prou per satisfer el consum d'una comarca, i tant de bo fos veritat, però es necessita molta electricitat, i fer anàlisis segmentades porta a situacions no realistes”, avisava. El segon gran àmbit són els sòls artificialitzats, és a dir, els que tenen un impacte previ, com ara infraestructures, canals de reg o abocadors clausurats. “També podrien ser zones d'acceleració, però en general no són a prop de la demanda”, matisava el tècnic. A més, el pes relatiu és baix, per la qual cosa cal recórrer al tercer àmbit, i més polèmic: els sòls no artificialitzats, on aniria fins al 60% de l'energia extra que provindria de la fotovoltaica.

“Tot el sòl que no és no apte es considera apte”, admetia Margarit, i matisava tot seguit: “Ara bé, no tots són igual d'aptos.” Per això hi va intervenir un grup de dotze experts que va ponderar la rellevància d'algunes interaccions considerades a evitar, com certs pendents excessius. A partir d'aquí, el govern va voler fer una selecció “prou ampla” i ha multiplicat per 10 els terrenys qualificats com a aptes sobre els que s'estima que caldrà ocupar en realitat. És a dir, ha indicat com a aptes 330.000 hectàrees, repartint-les de ma-

nera equitativa entre els municipis, per desplegar l'eòlica i la fotovoltaica, sabent que només se n'hauran d'utilitzar unes 31.000. “Vam ser generosos amb la idea que els municipis puguin després intervenir i corregir al màxim els resultats del càlcul, i puguin treure molts llocs”, defensava Margarit, que insistia: “Només s'ha avaluat la idoneïtat de les característiques del territori, si seria un bon emplaçament o no.”

En aquest punt, fins i tot destaca que “el gran avantatge del Plater és que redueix fins a 23 vegades la superfície susceptible de ser utilitzada”, de 722.000 hectàrees avui a 31.000, ja que descarta molts sòls que ara no ho estan. “L'eina pot ser un topall perquè el desenvolupament de les renovables no sigui desordenat i desenfrenat, i en un moment de preus baixos com ara, fins i tot podria ajudar a frenar grans inversions”, insistia, a més. Margarit defensa que el Plater no és cap “caprici” i reclama un “esforç” per pactar-lo perquè, tot i que la producció d'aliments és “prioritària”, la d'energia també és important i han de “coexistir”. “L'impacte no serà nul, serà un nouvingut al territori que farà nosa, però el necessitem”, sostenia, mentre recordava que els sòls agrícoles de més valor estan exclosos i, per treure'ls pressió, s'ha obert la porta a ocupar boscos “de baix valor ecològic”, tot i que això afavorirà els inversors, en qui nega que s'hagi pensat. “El Plater aposta per l'autoconsum, és la filosofia, però això dona per al que dona, i hem d'anar a buscar-ne més”, refermava, en tot cas.

Segons el tècnic, moltes queixes rebudes s'escoltaran en el pla integrat d'energia i clima (Pinecat), que endreça l'impuls de la transició energètica i que també està en redacció. A més, rebut que ja s'han donat eines de participació, ja que des del 2023 s'han fet consultes als municipis i hi ha hagut processos oberts a la ciutadania, a més que ara s'ha anunciat un segon període d'informació pública després d'analitzar les més de 12.000 al·legacions, que no rebran una resposta individualitzada, “però sí que es respondran tots els arguments”. “Veurem què podem assumir, la idea ha estat escoltar tothom”, cloïa.

Xavier Sánchez i Àlex Terés Impulsen l’Associació de Municipis per a la Reforma del Plater

“Un municipi rural i amb espai està mort amb aquest Plater”

■ “No s’adonen que aquesta afectació estratosfèrica ens condemna; quan s’adonin que s’han equivocat, ja no serà esmenable”

■ “No ens estem oposant a la transició energètica, hi estem a favor! Però es pot fer d’una altra manera, sense trinxar el territori”

Òscar Palau i Just
VILADASENS

Xavier Sánchez i Àlex Terés, alcaldes respectivament de Viladasens i Vilademuls, capitanejen la creació de l’Associació de Municipis per a la Reforma del Plater (AMRP), que insta a retirar l’actual pla per fer-lo de nou.

S’acaben de constituir com a entitat. Quins passos faran ara?
(X.S.): Els tràmits següents són presentar els documents a la Generalitat per tramitar el registre de l’associació. Supera-da aquesta fase, començarem la de les adhesions de tots els municipis que s’oposen al Plater. També volem fer una roda de premsa per presentar l’AMRP, i continuar fent actes per totes les comarques més afectades.

S’estan trobant adhesions des d’arreu del país...
(À.T.): Partim de Girona, perquè vam començar aquí, però anem molt més enllà. En el grup promotor hi ha gent del Solsonès, de les Terres de l’Ebre, municipis d’altres comarques que hi estan treballant des del primer dia...
(X.S.): El Solsonès n’és l’exemple, hi són tots els seus municipis.

El govern diu que està disposat a estudiar les més de 12.000 al·legacions recollides. Hi confieu? D’actitud de diàleg, en té...
(À.T.): És trampós el discurs d’“esteu en contra de combatre el canvi climàtic”. Tirar-te la gent a sobre és molt fàcil. Els que ho tenim complicat per explicar per què ens oposem al Plater som nosaltres. Que tothom tingui clar que no ens estem oposant a la transició energètica, hi estem a favor! Però es pot fer d’una altra manera, sense trinxar el territori. (X.S.): Tens l’exemple de França i Alemanya, on s’ha fet amb el consens primer dels municipis. Com pots plantejar un Plater sense donar-los veu? Els ajuntaments som els que tenim la potestat d’ordenar territorialment el nostre municipi, tenim uns POUM! (À.T.): I òbviament ho coneixem millor que ningú.

El govern diu que el 2023 va fer una consulta prèvia als municipis i va rebre 123 aportacions.

Àlex Terés i Xavier Sánchez, després del debat sobre el Plater a la Universitat Catalana d’Estiu ■ J.M. MONTANER

(X.S.): Jo et parlo pel nostre municipi i pel que conec: a nosaltres ens van donar una carpe-ta amb l’afectació d’hectàrees i les potències assignades. Punt.

No els havien demanat opinió?
(X.S.): Prèviament, per a res. (À.T.): Molts municipis no tenen personal; potser una administrativa i un secretari que et venen unes hores, però la majoria del temps no hi ha ningú. Al meu, per 62 km² tenim un agutzil que a sobre porta la xarxa d’aigües. A jornada completa no hi ha ningú més. És molt fàcil dir “vam enviar un correu amb una enquesta i no heu contestat, i ja hem complert”, quan és potser el correu 150 d’aquella setmana. (X.S.): A més a més, amb aquest Plater hi ha molta afectació als municipis rurals. Quan un municipi és rural i té espai, està mort. (À.T.): Està condemnat. El 98% dels municipis que tenen més de 100 MW de condemna per plaques solars no arriben a 1.000 habitants. Som municipis que no tenim ni

els recursos ni capacitat econòmica ni tècnica de defensar-nos.

I donar més eines a tothom és el que promouran amb l’AMRP.
(À.T.): Correcte, volem tenir un equip tècnic i un de jurídic amb què ens puguem personar a qualsevol municipi de Catalunya per ajudar l’alcalde i l’equip de govern que tinguin problemes amb un fons voltor o una macroelèctrica. Estem lluitant municipis amb 250.000, 450.000 o 800.000 euros de pressupost contra fons voltor que et venen a fer inversions de 100 milions i que et poden enterrar amb documentació.

Quina col·laboració tenen amb els altres col·lectius contraris? Hi ha pagesos, ecologistes...
(À.T.): Hi som tots els que ens estimem el territori. (X.S.): Això no va de res més que de territori, hi ha tothom qui el defensa: la Xarxa Catalana per a una Transició Energètica Justa (que engloba més de 20 entitats), Re-volta Pagesa, Unió de Pagesos i

altres associacions. Tots estem en el mateix marc, intentant defensar-nos d’aquest Plater, que és una agressió al territori. El govern diu que només ocupa l’1,2% de Catalunya, quan als municipis afectats és molt més! Els percentatges no viuen al territori; les persones, sí. Tot el pla hauria d’anar acompanyat d’un estudi ambiental comarca per comarca, fins i tot municipi per municipi, perquè al final han fet només un estudi estratègic.

Estan en contra d’aquest Plater, però admeten que n’hi ha d’haver un. Què exigeixen? Iniciar-lo des de zero? Atendre les al·legacions?
(X.S.): Cal escoltar el territori. (À.T.): Cal un procés participatiu en què, com diu la llei del canvi climàtic que va aprovar el Parlament, s’escolti el món local, les seves entitats i la gent del territori. És l’única manera de poder-ho fer bé, eficaç i ràpid.

És a dir, començar des de zero, pels ajuntaments i els consells.

(À.T.): Ja sabem que no començarem des de zero, perquè molta d’aquesta feina ja està feta. S’ha de tenir la voluntat d’escoltar, ja està. (X.S.): Al final, hi ha un altre tema del qual no es parla, que són les potències. Per exemple, al nostre municipi ens assignen 51 MW fotovoltaics i 50 MW d’eòlica, quan no tenim vent, amb més de 80 hectàrees d’implantació. En què es basen?
(À.T.): Igual que això que diuen ara que deixaran rebaixar un 30% o un 35% d’afectació de les zones prioritàries. Això és de primer de negociació! Jo vinc i et dic “100”, sabent que ja anirem a 75, i et podré dir “75, molt bé, ja hem negociat, merci”. Saps?

Quan els acusen de ‘nimbys’ (‘not in my backyard’, ‘no al meu pati’), què responen?
(À.T.): Mira, al meu municipi hi ha dos camps solars i hi ha dues de les 22 plantes de biogàs de Catalunya, i jo hi he votat a favor. He informat favorablement de tres plantes de bateries perquè són fonamentals per a l’estabilització de la xarxa... Entomem la nostra responsabilitat! Vilademuls col·labora com el primer, però no ens hem de convertir en la pila de Catalu-

“
L’única manera és fer un procés participatiu en què s’escolti el món local, les seves entitats i la gent del territori

nya. Fins aquí. (X.S.): Perquè la gent ho entengui: els dos municipis tenim una afectació imposada del 5%, però ens afecten com a zones aptes i prioritàries més del 80% del terme fins al 2050. No entenem de cap manera el percentatge d’afectació tan alt, que es repeteix a la majoria dels municipis afectats.

A més, temen que els projectes de més de 50 MW tinguin via lliure perquè els avala l’Estat...
(X.S.): Absolutament. (À.T.): El més fort és que no s’adonen que aquesta afectació estratosfèrica condemna els nostres municipis. I quan s’adonin que s’han equivocat, ja no serà esmenable. Ens hauran destruït. Precisament per això lluitarem i presentarem batalla fins al final.

Volen dir que aniran a la justícia?
(À.T.): On faci falta. (X.S.): Ho portarem al contenciós, a Europa i on els nostres assessors ens diguin. Però aquest Plater, tal com està, no el volem. I som 312 municipis que ho diem. ■

@ L’entrevista sencera, a [www.elpuntavui.cat](#)